

OLIY TA'LIM FAN VA INNOVATSIVALAR VAZIRLIGI
O'zbekiston Respublikasi

QARSHI MUHANDISLIK-IQTISODIYOT INSTITUTI

METROLOGIYA, STANDARTLASHTIRISH
VA SERTIFIKATLASH ASOSLARI

O'QUV DASTURI

Bilim sohasi: 800 000 – Qishloq, o'rmon, baliq xo'jaligi va veterinariya

Ta'lim sohasi: 810 000 – Qishloq xo'jaligi

Ta'lim yo'nalishi 60811300 – Qishloq xo'jalik mahsulotlari saqlash va dastlabki ishlash texnologiyasi (mahsulot turlari bo'yicha)

“Metrologiya, standartlashtirish va sertifikatlash asoslar” fani dasturi

Fan (modul) kodi (MSTSRM 1504) (MSTSRM 1606)	O'quv yili 2024-2025	Semestr 5-6	ECTS krediti 4-6
Fan (modul) turi Majburiy	Ta'lim tilti o'zbek	Ta'lim tilti o'zbek	Haftalik dars soati 4-6
Fanning nomi Metrologiya, standartlashtirish va sertifikatlash asosları	Auditoriya mashg'ulotlari (soat)	Mustaqil ta'lim (soat)	Jami yuklama (soat)
	60-90	60-90	120-180

1. FANNING MAZMUNI

Fanning o'qitishdan maqsad – talabalarda qishloq xo'jaligi sohasi va uning tarmoqlarida qishloq xo'jaligi mahluslotlarini saqlash, qayta ishslash va tashish, texnika-texnologiya, menejment va marketing yo'naliishlari, ishlab chiqarish, savdo, tijorat va eksport bilan bog'liq bo'lgan standartlashtirish, texnik jihatdan taribga solish, metrologiya, sertifikatlashtirish va sifatni boshqarish bo'yicha masalalar bilan shug'ullanish, me'yoriy hujjatlar va standartlar, texnik reglamentlar bilan ishlash borasida amaliy ko'nikma, bilim va malakani shakllantirishdan iborat.

Fanning vazifasi – talabalarga metrologiya, standartlashtirish, texnik standartlar, texnik reglamentlar va me'yoriy hujjatlar bilan ishlashni, qitsodiyotning turli sohalarida va ishlab chiqarish, saqlash hamda o'simlik va qishloq xo'jalik mahsulotlari karantini sohasida metrologiya, standartlashtirish, sertifikatlashtirish va sifatni ta'minlash va boshqarish masalalari bo'yicha ishlarni tashkil qila olishni o'rnatishdan iborat.

II. ASOSIY NAZARIY QISM (MA'RUDA MASHG'ULOTLARI)

V-SEMESTR UCHUN MO'LJALLANGAN

MA'RUDA MASHG'ULOTLARI

1-mavzu. Metrologiya, standartlashtirish, sertifikatlashtirish

Kirish. Fanning mazmuni va maqsadi. Fanga doir umumiy tushunchalar. Metrologiyaning maqsad va vazifalari. Asosiy atama va ta'riflar. Metrologiyaning o'simlik va qishloq xo'jalik mahsulotlari karantini jarayonida roli.

2-mavzu. O'chashlar birligini ta'minlash

O'chashlar birlig'i tushunchasi. O'chashlar birligini ta'minlash asoslar. O'chash birigini ta'minlash davlat (O'DT) tizimi. O'zstandart agentligining tuzinmasi. Metrologiya bo'yicha hududiy xizmatlar. O'zbekiston milliy metrologiya institut Davlat korxonasi.

3-mavzu. Metrologiya bo'yicha xalqaro va davlatlaro tashkilotlar

Qonunlashtiruvchi metrologiya bo'yicha xalqaro tashkilot. Xalqaro elektrotexnik komissiya. O'chov va tarozilarning xalqaro konferensiyasi va byurosi. Davlatlararo kengash faoliyati to'g'risida.

4-mavzu. Kattaliklar va ularning tizimlari

Kattaliklar birliklarining tizimlari to'g'risida. SI – tizimidagi birliklarning etalonlariga doir ta'riflar. Karrali va ulushli birliklar. Hosilaviy birliklar.

5-mavzu. O'chash usullari va xatoliklari

O'chash turari va usullari. Bir karrali va ko'p karrali o'chashlar. O'chash xatoliklarning klassifikatsiyasi. O'chash natijalariga matematik ishlov berish. "Uch sig'ma" qoldasi. O'chash natijalarini keltirish qoidasi.

Qishloq xo'jaligida metrologik ta'minotning maqsadi va vazifalari. O'chashlarning nazariy manbalari sifatida qadimiy sharq va g'arb falsafasining tutgan o'rni. Metrologiyaning rivojanishi.

7-mavzu. Standartlashtirishning qishloq xo'jaligi mahluslotlarini eksport qilinishiga ta'siri. Standartlashtirishning maqsad va vazifalari. Asosiy tushunchalar. Standartlashtirish tizimi va uning asosiy qoidalari.

8-mavzu. Standartlashtirish bo'yicha xalqaro tashkilotlar

Xalqaro tashkilot – ISO to'g'risidagi asosiy tushunchalar. Yevropa ittifoqi doirasida standartlashtirish. Standartlashtirish, metrologiya va sertifikatlashtirish bo'yicha Davlatlararo Kengash va uning faoliyati. Milliy standartlashtirish.

9-mavzu. Standartlashtirish sohasida ekspertlar

Ekspertriza tushunchasi. Ekspertranga qo'yiladigan talablar. Ekspertrarning asosiy funktsiyalari. Ekspertrikka nomzodlarga qo'yiladigan talablar.

10-mavzu. Standartlashtirishning turli darajadagi ob'ektlari

Standartlashtirishning turli darajadagi ob'ektlari. Barcha darajadagi normativ hujjatlarni ishlab chiqish, kelishish, tasdiqlash va davlat ro'yxatidan o'kzish.

11-mavzu. Boshqoli donli ekinlarga qo'yiladigan standart talablar
Bug'doy, arpa, tritikale va boshqa boshqoli donli ekinlarni qabul qilish
standartlari. Ularni saqlashga qo'yiladigan me'yor va talablar.

12-mavzu. Dukkakli donli ekinlarga qo'yiladigan standart talablar
No'xat, loviya, mosh va boshqa dukkakli donli ekinlarni qabul qilish
standartlari. Ularni saqlashga qo'yiladigan me'yor va talablar.

13-mavzu. Qo'ida terilgan paxtaga qo'yiladigan standart talablar
Standartlarda muvofiq qo'ida paxta terish tartibi, qabul qilishda
qo'yiladigan talablar. Tashqi ko'rinishi, namligi va iflosiligi, saqlash bo'yicha
standart talablar.

14-mavzu. Mashinada terilgan paxtaga qo'yiladigan standart talablar
Mashinada paxta terish tartibi, qabul qilishda qo'yiladigan talablar. Tashqi
ko'rinishi, namligi va iflosiligi, saqlash bo'yicha standart talablar.

15-mavzu. Urug'lik paxta va urug'lik chigitga doir standart sifat usullari
Urug'lik paxta yeishtirish, terish tartibi, qabul qilishda qo'yiladigan
talablar. Tashish, ko'rinishi, namligi va iflosiligi, saqlash bo'yicha standartlar.

VI-SEMESTR UCHUN MO'LJALLANGAN MA'RUZA MASHG'ULOTLARI

1-mavzu. Moyli ekinlarni yig'ib olish va saqlashga

qo'yiladigan standart talablar
Moyli ekinlarni yig'ib-terib olishga qo'yiladigan talablar. Ularning
moydorligi bo'yicha sinflanishi. Moyli ekinlarni moy sifatiga qo'yiladigan
standart talablar.

2-mavzu. Sabzavot mahsulotlariga qo'yiladigan standart talablar
Sabzavotlarni yig'ib-terib olishga qo'yiladigan talablar. Ularni barra holida
va qayta ishlashda foydalanish maqsadi muvofiq standartlash. Tabiiy va
muzlatgichlarda saqlashda talab etiladigan sifat va standart talablar.

3-mavzu. Poliz mahsulotlariga qo'yiladigan standart talablar

Poliz mahsulotlarini yig'ib-terib olishga qo'yiladigan talablar. Ularni barra
holida va qayta ishlashda foydalanish maqsadi muvofiq standartlash. Tabiiy va
muzlatgichlarda saqlashda talab etiladigan sifat va standart mezonlari.

10-mavzu. Asal va asal mahsulotlari standarti sifatini belgilovchi asosiy ko'rsatkichlari tasnifi.

Texnik jihatdan tartibga solish tushunchasi. Texnik jihatdan tartibga
solish tizimini joriy etish zaruriyati. Xalqaro texnik jihatdan tartibga solish
tizimlari. O'zbekistonda texnik me'yorlash tizimi.

11-mavzu. Texnik jihatdan tartibga solish
standartlashtirish, metrologiya va sertifikatlashirish
Mustaqil davlatlar hamdo'stligi doirasida Metrologiya, standartlashtirish
va sertifikatlash yo'naliishida kelishilgan siyosat olib borish. DAK standartlari,

tuganaklarini tabiiy va muzlatgichlarda saqlashda talab etiladigan sifat va
standart talablar.

5-mavzu. Karamnni yig'ib-terib olish va saqlashda

qo'yiladigan standart talablar
Karamnni yig'ib-terib olishga qo'yiladigan talablar. Karamnni barra holida
va qayta ishlashda foydalanish ko'ra standartlanishi. Karamnni tabiiy va
muzlatgichlarda saqlashda talab etiladigan sifat va standart talablar.

6-mavzu. Mevalarni yig'ib-terib olish va saqlashda

qo'yiladigan standart talablar
Mevalarni yig'ib-terib olishga qo'yiladigan talablar. Mevalarni barra
holida va qayta ishlashda foydalanish ko'ra standartlanishi. Mevalarni tabiiy va
muzlatgichlarda saqlashda talab etiladigan sifat va standart talablar.

7-mavzu. Sut va sut mahsulotariga qo'yiladigan standart talablar

Sutni saqlashda ta'sir ettuvchi omillar. Sut saqlanadigan idishlaga
qo'yiladigan talablar. Sutni saqlashga ixtisoslashgan omborlarning o'ziga xos
xususiyatlari. Sutni saqlash rejimlari. Sutni saqlash muddatları. Sut
mahsulotlarini standartlar.

8-mavzu. Go'sht va go'sht mahsulotariga qo'yiladigan standart talablar

Go'sht mahsulotlarini organoleptik xususiyatlar. Go'sht mahsulotlarining
kinyoviy tarkibi. Go'sht mahsulotlari sifaini belgilovchi asosiy ko'rsatkichlari
tasnifi. Go'sht mahsulotlari sifatiga saqlanish muddatlarini ta'siri.

9-mavzu. Tuxum va tuxum mahsulotlariga

qo'yiladigan standart talablar
Tuxum turlari. Ularga qo'yiladigan standart talabari. Tuxum mahsulotlari
sifatini belgilovchi asosiy ko'rsatkichlari tasnifi. Tuxum mahsulotlari sifatiga
saqlanish muddatlarini ta'siri.

10-mavzu. Asal va asal mahsulotlari standarti sifatini belgilovchi asosiy ko'rsatkichlari tasnifi.

Asal turlari. Ularga qo'yiladigan standart talabari. Asal mahsulotlari
sifatini belgilovchi asosiy ko'rsatkichlari tasnifi.

11-mavzu. Texnik jihatdan tartibga solish

Texnik jihatdan tartibga solish tushunchasi. Texnik jihatdan tartibga
solish tizimini joriy etish zaruriyati. Xalqaro texnik jihatdan tartibga solish
tizimlari. O'zbekistonda texnik me'yorlash tizimi.

12-mavzu. Davlatlararo kengash faoliyati va Yevropa ittifoqi doirasida
standartlashtirish, metrologiya va sertifikatlashirish
Mustaqil davlatlar hamdo'stligi doirasida Metrologiya, standartlashtirish
va sertifikatlash yo'naliishida kelishilgan siyosat olib borish. DAK standartlari,

4-mavzu. Kartoshkaga qo'yiladigan standart talabari
Kartoshkani yig'ib-terib olishga qo'yiladigan talablar. Kartoshkani barra
holida va qayta ishlashda foydalanish maqsadi muvofiq standartlash. Kartoshka

Yevropa ittifoqi (YEL) doira da standartlashtirish ishlarnini olib borish. YEL da texnik jihatdan tartibga solish tizimi. Yevropa standartlashtiriish qo'mitasi. SEN tashkiliy tuzilmasi.

13-mavzu. Sertifikatlashtirish bo'yicha asosiy tushunchalar

Sertifikatlashtirish bo'yicha asosiy tushunchalar va

va xizmatlarni sertifikatlashtirish to'g'risida"gi qonun sharhi.

Sertifikatlashtirishning huquqiy asoslari va milliy tizim.

14-mavzu. Sertifikatlashtirish turlari va sxemalari

Mahsulotlarni ixtiyoriy va majburiy sertifikatlashtirish tartibi.

Sertifikatlashtirish sxemalari. Mahsulotning muvofiqligini deklara siyalash

15-mavzu. Muvofiglikni baholash

Muvofiglikni baholashning xalqaro amaliyoti. O'zbekiston Respublikasi muvofiglikni baholash tizimi. O'zbekiston muvofiglikni baholash tizimining huquqiy va me'yoriy asoslari. O'zbekiston akkreditlash milliy tizimi.

III. V-SEMESTR UCHUN MO'LJALLANGAN

AMALIY MASHG'ULOTLAR

1. Metrologiyaning maqsadi, vazifalari va rivojlanish tarzini o'rganish.
2. Metrologiya xizmati va metrologik ta'minot masalalarni o'rganish.
3. O'zbekiston metrologiya bo'yicha xalqaro tashkilotlarning faoliyatini o'rganish.
4. Davlat metrologiya nazorati va tekshiruvini o'rganish.
5. O'chash natijalariga matematik ishllov berish bosqichlarini o'rganish.
6. Kattaliklar va ularning o'chov birliklariga doir ma'lumotlarni o'rganish.
7. Etalonlar klassifikatsiyasi va milliy boshlang'ich etalonlarni o'rganish.
8. Urug'lik paxta va urug'lik chigitga doir standart sifat usullarini o'rganish.
9. Milliy metrologiya instituti – davlat korxonasi va laboratoriyalarning faoliyatini o'rganish.
10. Geometrik va mexnik kattaliklarni o'chash ilmiy ishlab chiqarish bo'limi faoliyatini o'rganish.
11. Boshqolli donli ekinlarga qo'yiladigan standart talablar
12. Dukkakli donli ekinlarga qo'yiladigan standart talablar
13. Qo'ida terilgan paxtaga qo'yiladigan standart talablar
14. Mashinada terilgan paxtaga qo'yiladigan standart talablar
15. Urug'lik paxta va urug'lik chigitga doir standart sifat usullari

VI-SEMESTR UCHUN MO'LJALLANGAN

AMALIY MASHG'ULOTLAR

1. Moyli ekinlarni yig'ib olish va saqlashga qo'yiladigan standart talablar

2. Sabzavot mahsulotlariiga qo'yiladigan standart talablar
3. Poliz mahsulotlariiga qo'yiladigan umumiyy standartlar
4. Kartoshkaga qo'yiladigan standart talablar
5. Karannni yig'ib-terib olish va saqlashda qo'yiladigan standart talablar standart talablar
6. Mevalarni yig'ib-terib olish va saqlashda qo'yiladigan umumiyy standart talablar
7. Uzumni yig'ib-terib olish va saqlashga qo'yiladigan standart talablar
8. Sut va sut mahsulotlariiga qo'yiladigan standart talablar
9. Go'sht va go'shi mahsulotlariiga qo'yiladigan standart talablar
10. Parranda mahsulotlariiga qo'yiladigan standart talablar
11. Asal va asal mahsulotlari standarti
12. Bاليq va bاليq mahsulotlariiga qo'yiladigan standart talablar
13. O'zbekistonda standartlashtirish ishlarni tashkil etish.
14. Kompleks va oldindan standartlashtirishni o'rganish.
15. Standartlashtirish bo'yicha tayanch tashkilotlar va standartlashtirish xizmati.
16. Standartlashtirish bo'yicha tayanch tashkilotlar va standartlashtirish xizmati.
17. Bosim va sarf o'chashichlarini o'chash va fizik-kimyoqiy, optik-fizikaviy va harorat kattiklari ni'miy-ishlab chiqarish bo'limlarning faoliyatini o'rganish.
18. YED-N turdag'i elektron tarozining texnik xarakteristikalarini va qiyoslash metodikasini o'rganish.
19. MD-83 turdag'i tarozini infaqizil namlik analizatorini o'rganish.
20. O'chash vostitalarining kalibrani shinga doir talablarini o'rganish.
21. Qishloq xo'jaligi mahsulotlarni tekshirishda qo'llaniladigan fizik usullarni o'rganish.
22. Standartlashtirish sohasidagi ekspertlar faoliyatini o'rganish.
23. Sifat menejmenti tizimlarining normativ asoslarini o'rganish.
24. Oziq-ovqat mahsulotlari xavfsizligi menejment tizimlarining normativ asoslarini o'rganish.
25. Mamlakatning oziq-ovqat xavfsizligini ta'minlashga doir huquqiy normativ hujjatlarni o'rganish.
26. XASSP – tizimi va tamoyillarini o'rganish.
27. Sertifikatlashtirish bo'yicha asosiy tushunchalar va sertifikatlashtirishning huquqiy asoslarini o'rganish.
28. Sertifikatlashtirish turlari va sxemalarini o'rganish.
29. Sertifikatlashtirishni o'tkazish tartibini o'rganish.
30. Muvofiglikni baholamishini o'rganish.

IV. MUSTAQIL TA'LIM VA MUSTAQIL ISHLAR

1. O'chashlarning sifat mezonlari va metrologiyaning aksiomalari.
2. O'chashlar noaniqligini ifodalash bosqichlari.
3. O'chash turlari va xatoliklarning klassifikatsiyasi.
4. Metrologiya xizmati va ta'minoti.

5	O'zbekiston Respublikasida o'ichashlar birliligini ta'minlash tizimi.
6	Sistematik xatoliklarni bartaraf qilish usullari.
7	O'ichash vositalarining metrologik xarakteristikalarini.
8	Modda va materiallarning tarkibi va xossalarning standart namunalarini.
9	O'ichash natijalariga matematik ishllov berish.
10	Metrologik faoliyatning qonuniy asoslari.
11	Metrologiya boy'icha xalqaro tashkilotlar faoliyatining tahlili.
12	Metrologiya sohasida qonunlashtiruvchi xalqaro tashkilot.
13	Metrologiyaning asosiy atama va tushunchalarini o'rganish.
14	Tasodifly xatoliklarni bartaraf qilish usullari.
15	Tashkilot standartlarini o'rganish.
16	Ta'lim jarayonida innovatsion texnologiyalarning qo'llanilishi.
17	Axborot-o'ichov tizimlari.
18	Bazaviy metrologiya xizmatlari.
19	Standartlarni ishlab chiqish tartibi.
20	Standartlashtirish tizimi va standartlashtirish bo'yicha bajariladigan ishlar.
21	Kompleks standartlashtirish va o'zaro almashuvchanlik.
22	Oziq-ovqat mahsulotlari standart talablarini.
23	Qishloq xo'jaligida standartlashtirishning o'mni va ahamiyati.
24	Qishloq xo'jaligi mahsulotlarni standartlashtirish.
25	O'zbekiston standartlashtirish, metrologiya va sertifikatlashtirish agentligi.
26	Kompleks standartlashtirish va o'zaro almashuvchanlik.
27	Standartlashtirish bo'yicha tayanch tashkilotlar.
28	Standartlashtirish bo'yicha ekspertralaga bo'lgan talablar.
29	Texnik reglamentlar to'g'risida.
30	Metropolik ta'minot va uning asosiy xususiyatlari.
31	O'zbekiston Respublikasining "Standartlashtirish to'g'risidagi" konunining sharti.
32	Standartlashtirishning tamoyillari va usullari.
33	Texnik reglamentlarning turлari va texnik jihatdan tartibga solish tizimini rivjolantirish tamoyillari.
34	O'zbekiston Respublikasi "Muvofiqlikni baholash to'g'risida"gi qonunini va boshqa huquqiy-me'yoriy hujjalarni o'rganish.
35	Muvofiqlikni baholash bo'yicha ekspert-auditorlar faoliyatini o'rganish.
36	Standartlashtirish bo'yicha xalqaro va regional tashkilotlar.
37	Sertifikatlashtirishni o'tkazish tartibi.
38	O'zbekiston Respublikasi "Muvofiqlikni baholash to'g'risida"gi qonunining sharti.
39	O'zbekiston muvofiqlikni baholash tizimi tashkiliy asoslari.
40	Normativ hujjalarning eksperzisiga doir ma'lumotlarni

3	o'rganish.
41	Ekspertriza, o'ichash vositalarini davlat sinovlaridan o'tkazish, malakani tekshirish provayderi va xalqaro munosabatlar iimiy ishlab chiqarish bo'limi faoliyatini o'rganish.
42	O'zbekiston standartlashtirish tizimini o'rganish.
43	Me'yoriy hujjatning darajasi va turini aniqlash.
44	Me'yoriy hujjattarga o'matilgan talablarini o'rganish.
45	Me'yoriy hujjatlar ekspertruzasini o'rganish.
46	Respublikada xalqaro davlatlararo, mintaqaviy standartlarni va xorijiy mamlakatarning standartlarini qabul qilish, qo'llash tartibi to'g'risida tashkil etish tartibi to'g'risidagi NIZOMni o'rganish.
47	Standartlashtirish bo'yicha texnik qo'mitalarning faoliyatini mustaqil o'zlashtiriladigan mavzular bo'yicha talabalar tomonidan mavzularni meyoriy-huquqiy hujjatlar va o'quv adabiyotlari yordamida mustakil o'zlashtirish, referatlar tayorlash va uni taqdimot qilish, ilmiy maqola, tezislar tayorlash, amaliyotdagi mayjud muammolarni yechimini topish, fanning dolzarb muammolarni qamrab oluuchi loyiҳalar tayorlash, o'ganilayotgan mavzu bo'yicha asosiy ilmiy adabiyotlarga annotatsiya yozish kabi ko'rinishdagi ishlarni bajarish tavsija etiladi.
3	V. FAN O'QTILISHINING NATIJALARI (SHAKLLANADIGAN KOMPETENSIYALAR):
	Fanni o'zlashtirish natijasida talaba:
	- qishloq xo'jaligida mahsulotlarni saqlashdagi standartlar to'g'risida;
	- qishloq xo'jaligi mahsulotlarni og'irligini o'ichashda foydalanishdagi vositalarni tanlash;
	- qishloq xo'jaligi mahsulotlarni saqlashdagi metrologik ta'minot haqida tasavvurga ega bo'lishi;
	- metrologiya, standartlashtirish va sertifikatlash xizmatining ishlashtirish principiarini;
	- qishloq xo'jaligida qo'llanilish sohalarini tanlashni;
	- mahsulot turiga asosan xom-ashyo sarfni hisoblashni;
	- qishloq xo'jalik mahsulotlarni standartlashtirish jarayonini bilishi va ulardan foydalana olishi;
	- talaba qishloq xo'jaligida standartlashtirish texnologik sxemasini tuzish;
	- texnologik jarayon grafigini tuzish, o'simlik va qishloq xo'jalik mahsulotlari entiyojini hisoblay olish, ishlab chiqarish qo'llash va ulardan foydalana olish ko'nigmalariga ega bo'lishi kerak.
4	VI. TA'LIM TEKNOLOGIVALARINI VA METODLARI:
	• ma'ruzalar;
	• interfaol keys-stadilar;
	• seminarlar (mantiqiy fiklplash, tezkor savol-javoblar);
	• guruhlarida ishlashtirish;
	• taqdimotlarni qilish;
	• individual loyhalar.
5	VII. KREDITLARNI OLISH UCHUN TALABLAR:
	Fanga oid nazary va ustubiy tushunchalarini to'la o'zlashtirish, tahlil natijalarini to'g'ri aks etira olish, o'ganilayotgan jarayonlar haqida mustaqil

	<p>mushohada yuritish va joriy, oraliq nazorat shakllarida berilgan vazifa va toshirinqlarni bajarish, yakuniy nazorat bo'yicha yozma ish yoki tesni muvalloqiyatlari topshirish.</p> <p>Talabal bilimini baholashda nazorat turlari bo'yicha bahlolar umumiyyat bahoga foiz hisobida quyidagiicha taqsimlanadi:</p> <table border="0"> <tr> <td>Davomat</td><td>- 10 foiz;</td></tr> <tr> <td>Taqdimot/loyiha</td><td>- 10 foiz;</td></tr> <tr> <td>Mustaqil ta'lim</td><td>- 20 foiz;</td></tr> <tr> <td>Oraliq nazorat(lar)ga</td><td>- 50 foiz.</td></tr> </table> <p>Yakuniy nazorat fan bo'yicha nazariy bilim va amaliy ko'nikmalarining talabalar tomonidan o'zlashirish darajasini baholash usuli hisoblanadi. Yakuniy nazorat fanning xususiyatidan kelib chiqib tayanch tushuncha va iboratarga asoslangan "Yozma ish" yoki "Test" shaklida o'tkaziladi. Talaba tegishli fan bo'yicha yakuniy nazorat turi o'tkaziladigan muddatiga qadar oraliq nazorat turini topshirgan bo'ishlari shart.</p>	Davomat	- 10 foiz;	Taqdimot/loyiha	- 10 foiz;	Mustaqil ta'lim	- 20 foiz;	Oraliq nazorat(lar)ga	- 50 foiz.
Davomat	- 10 foiz;								
Taqdimot/loyiha	- 10 foiz;								
Mustaqil ta'lim	- 20 foiz;								
Oraliq nazorat(lar)ga	- 50 foiz.								
6	<p>Asosiy va qo'shimcha o'quv adabiyotlar hamda axborot manbalari</p> <p>ASOSIY ADABIYOTLAR</p> <ol style="list-style-type: none"> O'zbekiston Respublikasi Vazirlari Mahkamasining 2019-yil 14-martdag'i "O'zstandart agentligi huzuridagi standartlashtirish, sertifikatlash va texnik jihaddan taribga solish ilmiy-tadkikot instituti faioliyatini tashkil etish to'g'risidagi" 220-sonli qarori (1-4 ilova). Abduvaliyev A.A., "Metrologiya, standartlashtirish va sertifikatlashtirish" Darslik "Shaxq" 2018. 607 b. Papriyev M.P., Nazarov A.M. "Standartlashtirish asoslari". O'quv qo'llanma. -Toshkent: TDAU. 2020. 78 b. Papriyev M.P., To'laganova Sh.A. "O'lichashlarning fizikaviy asoslari". O'quv qo'llanma. ToshDAU. 2019, 110 b. Papriyev M.P., Raxmonova G.S., Inogamova N.S., "O'lichash xatoliklari". O'quv qo'llanma. "Tor Image Media". 2014. 125 b. <p>QO'SHIMCHA ADABIYOTLAR</p> <ol style="list-style-type: none"> Mirziyoyev Sh.M. "Buyuk kelajagimizni mard va oljanob xalqimiz bilan biga quramiz". T. "O'zbekiston". 2017. 488 b. Mirziyoyev Sh.M. "Qonun ustuvorligi va inson manfaatlarini ta'minlash – yurt taraqiyoti va xalq farovonligini garovi" T. "O'zbekiston" 2017. 48 b. Mirziyoyev Sh.M. "Erkin va farovon demokratik O'zbekiston davlatini birgalikda barpo etamiz". T. "O'zbekiston". 2016 y. 56 b. Texnik jihatdan taribga solish, standartlashtirish, sertifikatlashtirish va metrologiya tizimlarini yanada rivojlantirish chora-tadbirlari to'g'risida. PQ-4059-soni Qaror. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2019 yil 17 iyundagi "2019/2020 o'quv yiliida O'zbekiston Respublikasi oly ta'lim muassasalariga o'qishga qabul qilishning davlat buyurtmasi parametrlari to'g'risida bakalavriatining kunduzgi ta'lim shakli bo'yicha davlat buyurtmasi asosida o'qishga qabul qilish" PQ-4359-soni Qarori. 								

	<p>6. Dunchenko N.I. Upravleniye kachestvom v otrasyx pishevoy promishlennosti: Uchebnoye posobiye. -4-ye. izd. -M.: Izdatelsko-torgovaya korporatsiya. «Dashkov i K», 2012. S. 212.</p> <p>7. Ismatullayev F.R., Papriyev M.P., Ismoilov B.X. "Otrabotka rezulatov izmerenyi". Uchebnoye posobiye. T. TXII. 2018. S. 53.</p> <p>8. Papriyev M.P., Haydarbekova M.M., Rahmonova G.S. "Axborot o'ichov tizimlari". O'quv qo'llanma. "Zamon poligraf" 2017. 43 b.</p> <p>9. Papriyev M.P., Rahmonova G.S., Haydarbekova M.M., Ahmedova X.X. "Metrologiya" O'quv qo'llanma. "Top Image Media" 2015. 382 b.</p> <p>10. Papriyev M.P. Metrologiya, standartlashtirish va sertifikatlashtirish fani bo'yicha masatalar to'plami". "Zamon poligraf". 2017. 62 b.</p> <p>11. Papriyev M.P., Nazarov A.M., Hoshimov B.T. "Metrologiya va standartlashtirish fanning laboratoriya ishlari bo'yicha uslubiy ko'rsatmalar". T.: TDAU. 2020. 51 b.</p> <p>12. O'z DST ISO 22000-2018 Oziqovqat mahsulotlarini ishlab chiqarish va iste'mol qilish tizmasidagi barcha tashkilotlarga qo'yiladigan talabalar.</p> <p>INTERNET SAYTLARI</p> <ol style="list-style-type: none"> www.gov.uz - O'zbekiston Respublikasi hukumat portali www.iso.com - Xalqaro standartlashtirish tashkiloti sayti www.ziyonet.uz - O'zbekiston standartlashtirish tashkiloti sayti www.lex.uz - O'zbekiston Respublikasi qonun hujjatlari portali www.metrologiya.ru - Metrologiya bo'yicha Rossiya Federatsiyasi sayti www.agro.uz - O'zbekiston Respublikasi Qishloq xo'jaligi vazirligi sayti www.standart.uz - O'zbekiston Respublikasi TTS agentligi sayti <p>7. Fan dasturi Qarshi muhandislik-iqtisodiyot instituti Ilmiy Kengashining 2024-yil _____ -sonli yil bayoni bilan ma qullangan.</p> <p>_____ -sonli yil bayoni bilan tasdiqlangan.</p> <p>Fan dasturi Sanoat texnologiyasi fakultetining 2024-yil <u>26.06</u> -sonli yil bayoni bilan tasdiqlangan.</p> <p>Fan dasturi Qishloq xo'jalik mahsulotlarini saqlash va dastlabki ishlash texnologiyasi kafedrasining 2024-yil <u>25.06</u> -sonli yil bayoni bilan tasdiqlangan.</p> <p>8. Fan/modul uchun ma'sul: Musayev M.S. - Qarmil, "Qishloq xo'jalik mahsulotlarini saqlash va dastlabki ishlash texnologiyasi" kafedrasi dotsenti.</p> <p>9. Taqribchilar: O.Z.Ro'ziqulov - O'zbekiston Milliy metrologiya instituti davlat korxonasi Qashqadaryo filiali bosh mutaxassisini Z.A.Ibragimov - "Qishloq xo'jalik mahsulotlarini saqlash va dastlabki ishlash texnologiyasi" kafedrasi dotsenti</p>
--	--